

147. sz. Ajánlás

a rákkeltő anyagok és hatóanyagok által előidézett foglalkozási ártalmak elleni védekezésről és ezek ellenőrzéséről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1974. június 5-én ötvenkilencedik ülészakára ült össze, és

Hivatkozva a sugárzás elleni védelemről szóló 1960. évi Ajánlásra és Egyezményre és a benzolról szóló 1971. évi Egyezményre és Ajánlásra; és

Figyelembe véve, hogy kívánatos Nemzetközi Egyezményeket készíteni a rákkeltő anyagok és hatóanyagok elleni védelem témájában; és

Számításba véve más nemzetközi szervezetek, különösképpen az Egészségügyi Világszervezet, illetve a Nemzetközi Rákkutatási Hivatal - mely szervezetekkel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet együttműködik - ezzel kapcsolatos munkáját;

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a rákkeltő anyagok és hatóanyagok által okozott foglalkozási kockázat megelőzése és ellenőrzése tárgyában, - amely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Ajánlásként adja közre,

a mai napon, 1974. június 24-én, elfogadja az alábbi Ajánlást, amely „A foglalkozási eredetű rákról szóló 1974. évi Ajánlás” néven idézhető:

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Minden erőfeszítést meg kell tenni annak érdekében, hogy azokat a rákkeltő anyagokat és szereket, amelyek hatásának a munkavállalók munkájuk során ki vannak téve, nem rákkeltő vagy kevésbé ártalmas anyagokkal vagy szerekekkel helyettesítsék, a helyettesítő anyagok vagy szerek kiválasztásakor figyelembe kell venni azok rákkeltő, toxikus vagy egyéb tulajdonságait.

2. A rákkeltő anyagok és szerek hatásainak kitett munkavállalók számát és az ártalmak időtartamát és fokát minimálisra kell csökkenteni a biztonság figyelembevételével.

3.(1) Az illetékes hatóság írjon elő kötelező intézkedéseket a munkások rákkeltő anyagoknak és szereknek való kitettségből fakadó kockázatok elleni védelme érdekében.

(2) Az illetékes hatóság gondoskodjon arról, hogy az előírt intézkedések naprakészek legyenek, figyelembe véve a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal által esetleg bevezetett alkalmazási szabályokat vagy útmutatókat és a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal által összehívott esetleges szakértői találkozók következtetéseit, illetve egyéb illetékes testületek információit.

4.(1) A munkaadók tegyenek meg mindent olyan munkafolyamatok alkalmazása érdekében, amelyek nem vezetnek rákkeltő anyagok vagy szerek képződéséhez és különösen munkahelyre való kibocsátásához főtermékként, köztes termékként, melléktermékként, hulladékként vagy más módon.

(2) Ahol a rákkeltő anyagok vagy szerek teljes kiküszöbölése nem lehetséges, a munkaadók hozzanak meg minden megfelelő intézkedést a munkavállalókkal és szervezeteikkel konzultálva és az illetékes forrásokból, ideértve a munkaegészségügyi szolgálatokat is, származó tanácsok fényében az ártalmak megszüntetése vagy minimálisra csökkentése érdekében, az ártalmaknak kitett munkavállalók száma, az ártalmak szintje és időtartama tekintetében.

(3) Az illetékes hatóság által meghatározandó esetekben, a munkaadó gondoskodjon a munkahelyen a rákkeltő anyagok vagy szerek okozta ártalmak időtartamának és fokának rendszeres ellenőrzéséről.

(4) Ahol rákkeltő anyagokat vagy szereket szállítanak vagy tárolnak, minden megfelelő intézkedést meg kell tenni a szivárgás vagy szennyezés megakadályozása érdekében.

5. A munkavállalók és mások, akiket munkahelyi helyzetekben rákkeltő anyagok és szerek okozta ártalmak érhetnek, tartsák be az előírt biztonsági óvintézkedéseket és használják az előírásoknak megfelelően a védelmüket és mások védelmét szolgáló felszereléseket.

II. MEGELŐZŐ INTÉZKEDÉSEK

6. Az illetékes hatóság rendszeresen határozza meg, melyek azok a rákkeltő anyagok és szerek, amelyek munkahelyi ártalmakat okozhatnak és ezért korlátozásuk (tiltás, engedélyeztetés, ellenőrzés) szükséges, és melyek azok, amelyekre a jelen Ajánlás egyéb rendelkezései vonatkoznak.

7. Az előbbieket megállapításakor az illetékes hatóság vegye figyelembe a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal által bevezetett esetleges alkalmazási szabályok vagy útmutatók, illetve a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal által összehívott esetleges szakértői találkozók következtetésinek legfrissebb információit, valamint egyéb illetékes szervektől származó információkat.

8. Az illetékes hatóság engedélyezhet kivételeket a tilalom alól. A kiadott engedélyben minden esetben meg kell határozni:

- (a) az alkalmazandó műszaki, higiéniai és személyi védőintézkedéseket,
- (b) az elvégzendő orvosi vizsgálatokat vagy más tesztek,
- (c) a létrehozandó és fenntartandó nyilvántartást, valamint
- (d) azt, hogy milyen szakmai képzettséggel kell rendelkezniük a kérdéses anyag vagy szer okozta ártalom ellenőrzésével foglalkozóknak.

9.(1) Az engedélyeztetés vagy ellenőrzés alá tartozó anyagok vagy szerek esetében az illetékes hatóság

- (a) gondoskodjon a szükséges tájékoztatásról, különösen ami a helyettesítő termékek vagy eljárások meglétét és az alkalmazandó műszaki, higiéniai és személyi védőintézkedéseket illeti. valamint a kérdéses anyagok vegyszerek okozta ártalmaknak kitett munkahelyen végzett munka előtt, alatt és után elvégzendő orvosi felügyeletről vagy más tesztről vagy vizsgálatokról,
- (b) szükség szerint írja elő ilyen intézkedések bevezetését.

(2) Az illetékes hatóság továbbá állapítsa meg a kérdéses anyagok, vagy szerek okozta ártalmak fokának meghatározását szolgáló kritériumokat, és szükség esetén határozzon meg indikátorszinteket a munkahelyi környezet felügyeletéhez az előírt műszaki megelőző intézkedésekkel összefüggésben.

10. Az illetékes hatóság gondoskodjon arról, hogy a rákkeltő anyagoknak és szereknek az Ajánlásnak megfelelő meghatározása naprakész legyen.

III. A MUNKAVÁLLALÓK EGÉSZSÉGÜGYI FELÜLVIZSGÁLATA

11. Gondoskodni kell arról, törvények vagy jogszabályok útján vagy a nemzeti gyakorlattal és körülményekkel összhangban lévő bármely más módon, hogy minden, a meghatározott rákkeltő anyagok vagy szerek hatásainak kitett munkahelyen munkát végző munkavállalót szükség szerint alá vessenek a következő vizsgálatoknak:

- (a) a foglalkoztatást megelőző orvosi vizsgálat,
- (b) megfelelő időközönkénti rendszeres orvosi vizsgálat,
- (c) olyan biológiai vagy egyéb tesztek és vizsgálatok, amelyekre szükség lehet a munkavállalókat ért ártalmak felmérése és egészségi állapotuk ellenőrzése érdekében a foglalkozási ártalmakkal összefüggésben.

12. Az illetékes hatóság gondoskodjon arról, hogy a megfelelő orvosi vizsgálatok vagy biológiai vagy egyéb tesztek vagy vizsgálatok a jelen Ajánlás 11. bekezdésében meghatározott munkavégzés megszűnése után is a munkavállaló rendelkezésére álljanak.

13. A jelen Ajánlás 11. és 12. bekezdésben említett vizsgálatokra, tesztekre és kivizsgálásokra lehetőség szerint munkaidő alatt és a munkavállalók számára térítésmentesen kerüljön sor.

14. Ha a jelen Ajánlás értelmében történt intézkedések eredményeként nem tűnik célszerűnek továbbra is kitenni a munkavállalót rákkeltő anyagok vagy szerek hatásainak a munkavállaló rendes munkahelyén, minden ésszerű erőfeszítést meg kell tenni annak érdekében, hogy a munkavállaló számára megfelelő alternatív foglalkoztatást biztosítsunk.

15.(1) Ahol az a gyakorlatban megvalósítható, az illetékes hatóság minél előbb hozzon létre és tartson fenn a munkaadókkal és a munkavállalók képviselőivel együttműködésben a foglalkozási eredetű rák megelőzését és ellenőrzését szolgáló rendszert, beleértve

- (a) nyilvántartások létrehozását, fenntartását, megőrzését és átadását, és
- (b) az információk cseréjét.

(2) A nyilvántartási és információs rendszer létrehozásakor figyelembe kell venni azt a segítséget, amelyet a nemzetközi és nemzeti szervezetek, beleértve a munkaadói és munkavállalói szervezeteket is, illetve az egyéni munkaadók nyújthatnak.

(3) A vállalkozás megszűnésekor a jelen bekezdésnek megfelelően kezelt nyilvántartásokat és információkat az illetékes hatóság előírásainak megfelelően kell kezelni.

(4) Minden olyan országban, ahol az illetékes hatóság nem hoz létre ilyen nyilvántartási és információs rendszert, a munkaadók a munkavállalók képviselőivel konzultálva minden erőfeszítést meg kell tennie a jelen bekezdés által meghatározott célok elérése érdekében.

IV. TÁJÉKOZTATÁS ÉS OKTATÁS

16. (1) Az illetékes hatóság támogassa a járványtani és egyéb vizsgálatokat és gyűjtse és terjessze a foglalkozási eredetű rákkal kapcsolatos információkat, szükség esetén nemzetközi és nemzeti szervezetek, ezen belül munkaadói és munkavállalói szervezetek segítségével.

(2) Törekedjen az anyagok és szerek rákkeltő hatása fokának megállapítását szolgáló kritériumok meghatározására.

17. Az illetékes hatóság dolgozzon ki megfelelő oktatási útmutatókat mind a munkaadók, mind a munkavállalók számára azokról az anyagokról és szerekről, amelyek foglalkozási eredetű rákot okozhatnak.

18. A munkaadók szerezenek információt, elsősorban az illetékes hatóságtól, azokról a rákkeltő ártalmakról, amelyeket egy-egy a vállalkozásba bevezetett vagy bevezetendő anyag vagy szer okozhat, ha potenciális rákkeltő hatás gyanúja merül fel, a munkaadók az illetékes hatósággal konzultálva határozzanak a további elvégzendő vizsgálatokról.

19. A munkaadók gondoskodjanak arról, hogy minden rákkeltő anyag vagy szer esetén a munkahelyen megfelelő jelzés figyelmeztesse a munkavállalókat az illető anyag okozta esetleges ártalmakból eredő veszélyre.

20. A munkaadók az foglalkoztatás kezdete előtt, majd később rendszeresen, valamint egy-egy új rákkeltő anyag bevezetésekor, tájékoztassák a munkavállalókat a rákkeltő anyagok és szerek okozta veszélyekről és a teendőkről.

21. A munkaadói és munkavállalói szervezetek tegyenek pozitív lépéseket a foglalkozási eredetű rákkal kapcsolatos információs és oktatási programok megvalósítása érdekében és ösztönözzék tagállamaikat a megelőzést és ellenőrzést szolgáló programokban való teljes körű részvételre.

V. INTÉZKEDÉSEK AZ ALKALMAZÁS SORÁN

22. Minden tagállam

- (a) tegyen meg minden szükséges lépést törvények vagy jogszabályok útján vagy bármely más, a nemzeti gyakorlattal és körülményekkel összhangban levő módon, beleértve a megfelelő büntetések kiszabását is, a jelen Ajánlás rendelkezéseinek érvényesítése érdekében,
- (b) a nemzeti gyakorlattal összhangban határozza meg azokat a személyeket vagy testületeket, amelyek a jelen Ajánlás rendelkezéseinek betartásáért felelősek,

(c) gondoskodjon megfelelő felügyeleti szolgálatokról a jelen Ajánlás rendelkezései alkalmazásának ellenőrzése céljából, illetve gondosodjon a megfelelő ellenőrzés végrehajtásáról.

23. A jelen Ajánlás rendelkezéseinek alkalmazásakor az illetékes hatóság konzultáljon az érintett munkaadók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezeteivel.